

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

*Πάμε
βινεμά;* ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚή αφήγηση

Μια ιστορία
με εικόνες
και ήχους

για την
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ • ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

«Πάμε Σινεμά;» - Πρόγραμμα γνωριμίας με τον κινηματογράφο

Σχεδιασμός – Επιμέλεια προγράμματος: Αντώνης Κιούκας, Σκηνοθέτης, Αναπληρωτής Διευθυντής Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Σύμβουλοι προγράμματος: Γιάννης Μπακογιαννόπουλος, Μιχάλης Δημόπουλος

Εκπαιδευτικός σχεδιασμός: Αντώνης Κιούκας (Σκηνοθέτης), Αθηνά Τσαγκάρη (Σκηνοθέτης, Επίκουρος Καθηγήτρια Κινηματογράφου Πανεπιστήμιο Τέξας-Όστιν), Χάρης Μιχαλογιαννάκης (Σκηνοθέτης), Αγγελική Παπαποστόλου (Εκπαιδευτικός), Θωμάς Λιναράς (Εκπαιδευτικός), Ευδοκία Δημητριάδου (Εκπαιδευτικός), Μαρία Παραδείση (Ιστορικός Κινηματογράφου, Λέκτορας Παντείου Πανεπιστημίου), Μένης Θεοδωρίδης (Σκηνοθέτης)

Οργάνωση – Συντονισμός: Θάλεια Καλαφατά (Αθήνα), Μαρία Τζιώλα (Θεσσαλονίκη)

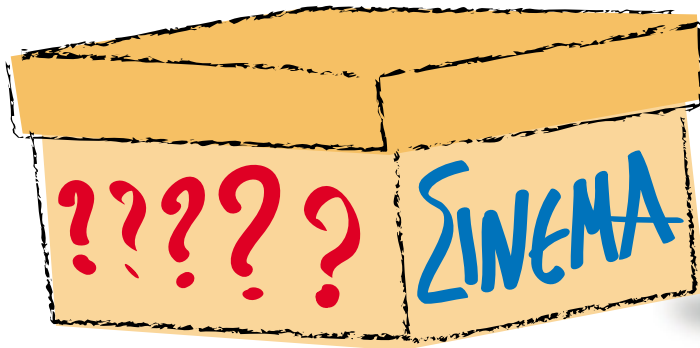
Παρουσιαστές: Χάρης Μιχαλογιαννάκης (Αθήνα – Κυκλάδες), Κατερίνα Καραβάτου, Νότης Φόρσος (Θεσσαλονίκη), Γιάννης Θωμάτος (Στερεά Ελλάδα, Ήπειρος, Θεσσαλία), Αναστασία Χατζησιφαρίκα (Μακεδονία – Θράκη), Λεωνίδα Κακάρογλου (Χανιά), Ελένη Αλεξανδράκη (Νίσυρος), Χρήστος Αρώνης (Θράκη), Έλενα Καζαντζίδη (Ρέθυμνο), Φίλιππος Οικονόμου (Ηράκλειο)

Τεχνική επιμέλεια: Στέλιος Σπαθαράκης (Αθήνα – Κυκλάδες), Χρήστος Παλαμίδας, Θόδωρος Σαραϊδάρης, Δημήτρης Φωκαέτης (Θεσσαλονίκη), Δήμητρα Νικολοπούλου (Στερεά Ελλάδα, Ήπειρος, Θεσσαλία), Χρήστος Χατζημιχάλης (Μακεδονία – Θράκη), Χρήστος Κανάκης (Θράκη), Ανδρέας Σίμος (Ρέθυμνο), Χαφίζ Ακούρ (Χανιά), Φραγκιαδουλάκης Δημήτρης (Ηράκλειο)

Συνεργάτες: Άντζελα Πετροπουλάκη, Κυριακή Ανδρέου

Σκηνοθεσία εκπαιδευτικών ταινιών: Αντώνης Κιούκας, Αθηνά Τσαγκάρη

Τι είναι ΤΟ ΣΙΝΕΜΑ;

Για έναν καλλιτέχνη κινηματογράφος είναι μια **τέχνη**, ένας τρόπος να αφηγηθείς μια ιστορία με εικόνες και ήχους.

Για έναν επιστήμονα ο κινηματογράφος είναι μια **εφεύρεση** που ανακαλύφθηκε στο τέλος του προηγούμενου αιώνα και σου επιτρέπει να προβάλλεις κινούμενες εικόνες πάνω σε μία οθόνη.

Για τους περισσότερους όμως από μας, κινηματογράφος είναι μία αγαπημένη **διασκέδαση**.

Παρέες, ζευγάρια, οικογένειες, **πηγαίνουμε στο σινεμά** και εκεί, όταν τα φώτα σβήνουν, ανακαλύπτουμε κόσμους μαγικούς. Πότε μακρινούς, γεμάτους μυστήριο και φαντασία και πότε κοντινούς, γεμάτους ανθρωπιά και τρυφερότητα. Συχνά οι εντυπώσεις από ένα κινηματογραφικό έργο μας ακολουθούν και αποτελούν θέμα των συζητήσεών μας για αρκετές μέρες. Τώρα πια πολλές από τις παλιές κινηματογραφικές ταινίες τις βλέπουμε και στην τηλεόραση. Η πραγματική μαγεία του κινηματογράφου, όμως, βρίσκεται στη σκοτεινή αίθουσα και τη μεγάλη οθόνη. Όσα παιδιά δοκιμάσουν τη μαγεία τέτοιων προβολών πιστεύουμε ότι θα συμφωνήσουν...

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η τέχνη που αφηγείται μια ιστορία με εικόνες και ήχους
 Διακρίνεται σε δύο βασικά είδη:

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ (ταινίες μυθοπλασίας ή αφηγηματικές)

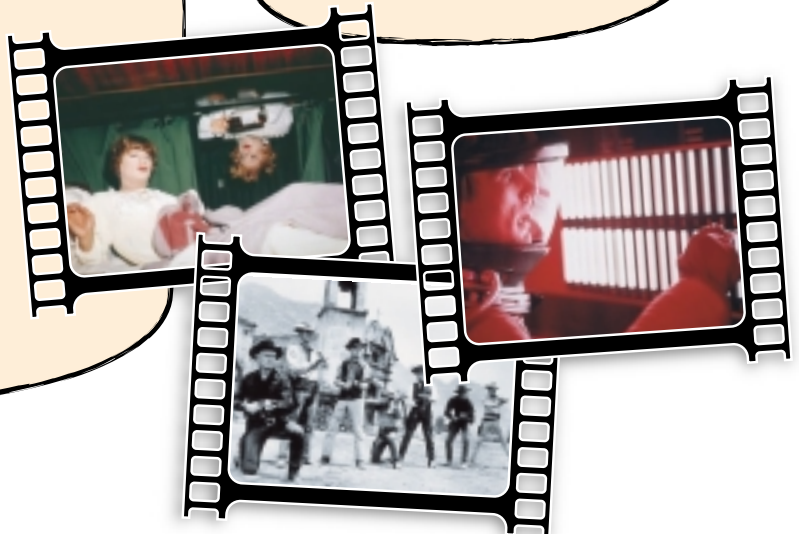
- Κοινωνικές
- Κωμωδίες
- Δραματικές
- Περιπέτειες
- Μουσικές (Μιούζικαλ)
- «Καουμπόικες» (Γουέστερν)
- Αστυνομικές
- Επιστημονικής φαντασίας
- Τρόμου (Γκραν – Γκινιόλ)
- Πολεμικές
- Αγωνίας (Θρίλερ)

Στις ταινίες Κινουμένων Σχεδίων η αφήγηση γίνεται με ζωγραφιστές εικόνες που κινούνται.

ΤΑΙΝΙΕΣ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ (ταινίες που καταγράφουν τον πραγματικό κόσμο)

Μπορεί να είναι:

- Ενημερωτικές
- Επιστημονικές
- Προπαγανδιστικές κ.ά.

Υπάρχουν και άλλες μορφές οπτικοακουστικής έκφρασης όπως το ειδησεογραφικό ρεπορτάζ στην τηλεόραση, τα επίκαιρα, τα βίντεο κλιπ και οι διαφημίσεις που χρησιμοποιούν τα μέσα του κινηματογράφου, δηλαδή την εικόνα και τον ήχο.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ: η πιο θαυμαστή τέχνη του 20ου αιώνα

1895, Χριστούγεννα: Η πρώτη κινηματογραφική προβολή γίνεται στο Παρίσι, στο Γκραν Καφέ, από τους αδελφούς **Λιμιέρ**.

1897: Ο **Ζωρζ Μελιές** μετατρέπει το θέατρο Ρομπέρ Ουντέν του Παρισιού στην πρώτη κινηματογραφική αίθουσα στον κόσμο.

1906: Ανοίγει η πρώτη αίθουσα κινηματογραφικών προβολών στην Αθήνα.

1907-1926: Το καινούργιο αυτό “θέαμα” βρίσκει πολλούς θαυμαστές σ’ όλο τον κόσμο κι έτσι γυρίζονται εκατοντάδες ασπρόμαυρες, βωβές ταινίες κάθε είδους. Μια ασήμαντη πόλη κοντά στο Λος Άντζελες των Ηνωμένων Πολιτειών, το Χόλιγουντ, γίνεται συνώνυμο του κινηματογράφου. Οργανώνονται σιγά-σιγά μεγάλες εταιρίες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών και δημιουργούνται τα πρώτα στούντιο. Εμφανίζονται οι μεγάλοι κωμικοί του κινηματογράφου (**Τσάρλι Τσάπλιν, Μπάστερ Κίτον** κ.ά.), ο “πατριάρχης” του αμερικάνικου κινηματογράφου **Ντέιβιντ Γκρίφιθ (Η γέννηση ενός έθνους, Μισαλλοδοξία)** τα πρώτα “γουέστερν” και οι πρώτες περιπετειώδεις ταινίες. Παρόμοια έκρηξη κινηματογραφικής παραγωγής σημειώνεται και στην Ευρώπη, ιδιαίτερα στη Γερμανία, (**Μητρόπολις, 1927, του Φρίτς Λανγκ**) στην τότε Σοβιετική Ένωση (**Θωρηκτό Ποτέμκιν, 1925, του Αϊζενστάιν**), στη Γαλλία, στην Ιταλία και στις Σκανδιναβικές χώρες.

1922: Γυρίζεται στη Γερμανία η πρώτη ταινία τρόμου με ήρωα το Δράκουλα: **Νοσφεράτου του Φρίντριχ Μούρναου**.

1927: Γενέθλια του ομιλούντος (ηχητικού) κινηματογράφου με την ταινία **Ο Τραγουδιστής της Τζαζ**. Σ’ αυτήν ο τραγουδιστής Αλ Τζόνσον τραγουδάει και μιλάει σε δύο σύντομα στιγμιότυπα. Η υπόλοιπη ταινία ήταν βωβή. Ένα χρόνο μετά παίχτηκε η πρώτη –από την αρχή μέχρι το τέλος– ομιλούσα ταινία **Τα φώτα της Νέας Υόρκης**. Ο ήχος πλέον κατακτά τον κινηματογράφο.

1929: Δίνονται για πρώτη φορά τα Βραβεία ΟΣΚΑΡ.

1935: Γυρίζονται οι πρώτες έγχρωμες ταινίες στο Χόλιγουντ.

1937: Ο **Γουόλτ Ντίσνεϊ** φτιάχνει τη **Χιονάτη με τους εφτά νάνους**, την πρώτη στον κόσμο έγχρωμη και ομιλούσα ταινία με κινούμενα σχέδια.

1940: Και πάλι ο **Γουόλτ Ντίσνεϊ** δημιουργεί τη **Φαντασία**, ένα αξεπέραστο αριστούργημα στο χώρο των κινουμένων σχεδίων.

1960: Ο **Μάνος Χατζιδάκις** παίρνει το Όσκαρ Μουσικής για την ταινία **Ποτέ την Κυριακή** του **Ζιλ Ντασέν** με πρωταγωνίστρια τη **Μελίνα Μερκούρη**.

1968: Γυρίζεται η πιο διάσημη ταινία επιστημονικής φαντασίας όλων των εποχών, το **2001, Οδύσσεια του διαστήματος** του **Στάνλεϊ Κιούμπρικ**.

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

Οι ταινίες του αφηγηματικού κινηματογράφου “αφηγούνται”, δηλαδή εξιστορούν, μια ιστορία.

...άραγε με πόσους τρόπους μπορεί κανείς να αφηγηθεί μια ιστορία;

- Αφήγηση μιας ιστορίας **με προφορικό λόγο**: όπως είναι ένα ανέκδοτο ή ένα παραμύθι που αφηγείται κανείς στην παρέα του.
- Αφήγηση μιας ιστορίας **με γραπτό λόγο**: όπως είναι ένα βιβλίο που διαβάζουμε.
- Αφήγηση μιας ιστορίας **με κινήσεις**: όπως ένας μίμος που αφηγείται μια ιστορία μόνο με χειρονομίες (παντομίμα).
- Αφήγηση μιας ιστορίας που συνδυάζει το **λόγο** με το **σκηνικό χώρο** και την **ερμηνεία των ηθοποιών**, όπως το θέατρο.
- Αφήγηση μιας ιστορίας **με νότες**: Αρκετές φορές ένα μουσικό κομμάτι μας λέει μία ιστορία που μπορεί να παρασύρει τη φαντασία μας με περισσότερη δύναμη απ' όσο μια αφήγηση με λόγια.
- Αφήγηση **με χορό**: Οι χορευτές αφηγούνται ιστορίες με τις κινήσεις του σώματός τους.
- Αφήγηση **με τραγούδια**: Κάθε τραγούδι αφηγείται μία ιστορία συνδυάζοντας τα λόγια, τη μουσική και την ερμηνεία των τραγουδιστών.
- Αφήγηση μιας ιστορίας **με σκίτσα**: Τα κόμιξ αφηγούνται τις ιστορίες τους με ζωγραφισμένες εικόνες, τη μία δίπλα στην άλλη. Σε κάθε εικόνα υπάρχουν γραμμένοι οι διάλογοι (τα γνωστά συνεφάκια) αλλά και κάθε λογής ήχοι (ΦΣΣΤ, ΚΡΑΤΣ, ΠΛΑΦ, ΜΠΟΪΝΓΚ, κ.ά.). Δημιουργείται έτσι ένας ξεχωριστός τρόπος «οπτικοακουστικής» αφήγησης.

Παρατηρείστε στην διπλανή σελίδα πώς οι διαφορετικές εικόνες, η μια δίπλα στην άλλη, αφηγούνται ένα μικρό απόσπασμα μιας ιστορίας: **Ενώ οι εικόνες είναι χωριστές** και κάθε μία κατευθύνει την προσοχή μας σ' αυτά που γίνονται κάθε στιγμή, **η αφήγηση της ιστορίας παραμένει συνεχής.**

Παρόμοιος τρόπος αφήγησης, με εικόνες και ήχους, είναι και ο κινηματογράφος. Μόνο που στον κινηματογράφο οι εικόνες δεν είναι ακίνητες αλλά κινούμενες. Αυτές οι διαφορετικές μεταξύ τους κινούμενες εικόνες, με τις οποίες φτιάχνεται μία ταινία, ονομάζονται **πλάνα**.

...Πόσοι άνθρωποι δουλεύουν για να γίνει μια ταινία;

Για να κατασκευαστεί ένα κτίριο που σχεδίασε έναν αρχιτέκτονας, απαιτούνται οι συντονισμένες εργασίες κτιστών, υδραυλικών, μαραγκών, ηλεκτρολόγων, ελαιοχρωματιστών κ.λπ., που όμως όλοι τους ακολουθούν το σχέδιο του αρχιτέκτονα και συνεργάζονται κάτω από τις συνεχείς οδηγίες του.

Έτσι και για τη δημιουργία μιας κινηματογραφικής ταινίας, συνεργάζονται πάρα πολλοί άνθρωποι, που ο καθένας κάνει μια διαφορετική δουλειά. Εκτός από την έμπνευση του αφηγητή, δηλαδή του σκηνοθέτη, χρειάζεται να συνδυαστεί το προϊόν πολλών άλλων δημιουργικών και τεχνικών εργασιών ώστε να φτάσουμε στην τελειωμένη κινηματογραφική ταινία.

Ο σεναριογράφος που γράφει την ιστορία της ταινίας, οι ηθοποιοί που ερμηνεύουν τους ρόλους, οι τεχνικοί που χειρίζονται τα πολύπλοκα μηχανήματα λήψης και επεξεργασίας του φιλμ, ο συνθέτης που γράφει τη μουσική για την ηχητική συνοδεία της κάθε σκηνής, οι μαραγκοί που κατασκευάζουν τα σκηνικά ακολουθώντας τα σχέδια του σκηνογράφου, ο ενδυματολόγος και ο μοντέρ, όλοι αυτοί πρέπει να εργαστούν συντονισμένα, ώστε η δουλειά τους να υλοποιήσει το σχέδιο του σκηνοθέτη – αφηγητή και να οδηγήσει στην ολοκληρωμένη κινηματογραφική ταινία.

Έχει λοιπόν ενδιαφέρον να γνωρίσουμε χωριστά όλους τους συντελεστές που συνεργάζονται στο γύρισμα μιας ταινίας και να καταλάβουμε τον τρόπο που μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το τελικό κινηματογραφικό αποτέλεσμα.

Τι είδε η Ελένη στο στούντιο;

Σήμερα η Ελένη επισκέπτεται ένα κινηματογραφικό στούντιο. Είναι τόσο μεγάλο! Και δουλεύουν τόσοι πολλοί άνθρωποι εκεί μέσα! Μηχανήματα, φώτα, θόρυβοι, ομιλίες βιαστικές κι εντολές που πάνε κι έρχονται ασταμάτητα, τη ζαλίζουν. Πρέπει να τα βάλει όλα αυτά σε μία σειρά. Ποιον να ρωτήσει άραγε; Ποιος είναι αυτός που κάθεται σ' αυτήν την πάνινη καρέκλα και μιλάει μέσα από τον τηλεβόα; Μήπως είναι ο αρχηγός εδώ; Το μάτι της πέφτει στην πλάτη της καρέκλας του όπου γράφει “ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ”.

Με συγχωρείτε, τί κάνετε εσείς εδώ;

Εγώ είμαι ο **σκηνοθέτης** και προσπαθώ να βάλω μια σειρά σ' αυτό το χάος, για να γυρίσω την ταινία μου. Παίρνω μια ιστορία και τη φαντάζομαι με εικόνες. Διαλέγω τις εικόνες μου για να αφηγηθώ την ιστορία όσο καλύτερα μπορώ και συνεργάζομαι με όλους αυτούς που βλέπεις γύρω μου. Τους οργανώνω, τους διδάσκω, τους καθοδηγώ, τους συντονίζω. Εγώ έχω τον τελευταίο λόγο στη δημιουργία της ταινίας, αλλά γι' αυτήν πρέπει να δουλέψουμε όλοι μαζί. Επειδή εγώ δεν έχω χρόνο, θέλεις να κάνεις μια βόλτα στο στούντιο και να γνωρίσεις τους συνεργάτες μου;

Ναίαιαιαι !!!

Παραγωγός

Εγώ είμαι αυτός που αποφασίζω να γυριστεί μία ταινία. Είμαι ο επιχειρηματίας που χρηματοδοτώ, είτε με δικά μου χρήματα, είτε με χρήματα που προέρχονται από άλλους (ιδιώτες, φορείς, οργανισμούς, επιχειρήσεις) την παραγωγή των ταινιών. Αποφασίζω για τις αμοιβές των συνεργατών, τα έξοδα των γυρισμάτων, τις συμφωνίες που αφορούν την οικονομική εκμετάλλευση, τη διανομή, τη διαφήμιση και την προβολή της ταινίας. Εκπροσωπώ τη δύναμη του ταμείου.

Εσείς ποιός είστε;

Ο σεναριογράφος

Εγώ είμαι αυτός που γράφει το **σενάριο**, δηλαδή την υπόθεση και τους διαλόγους της ταινίας. Το σενάριο έχει πάρα πολλές λεπτομέρειες χρήσιμες στο γύρισμα. Ποιοι είναι οι ήρωες; Τι κάνουν; Τι λένε; Πώς σκέφτονται; Πώς αντιδρούν; Πού θα ακούγονται οι ήχοι; Πότε θα υπάρχουν οι εκπλήξεις και οι ανατροπές στην εξέλιξη της ιστορίας; Η αγωνία μου είναι να κρατήσω ζωντανό το ενδιαφέρον του θεατή μέχρι το τέλος.

Εσείς με τι ασχολείστε;

Εικονολήπτης (Οπερατέρ) και Διευθυντής Φωτογραφίας

Εγώ ως **εικονολήπτης** χειρίζομαι την κινηματογραφική μηχανή λήψης. Βλέπω μέσα από το φακό και κινηματογραφώ αυτό ακριβώς που θέλει ο σκηνοθέτης, δηλαδή τους ήρωες ή τους χώρους από μακριά ή από κοντά.

Ως **διευθυντής φωτογραφίας** κάνω και κάτι ακόμη που είναι πολύ σημαντικό. Έχω την ευθύνη για το φωτισμό των πλάνων. Τι θα είναι φωτισμένο και τι θα παραμένει σκοτεινό σε κάθε εικόνα, πόσο μεγάλες ή μικρές θα είναι οι σκιές στο παιχνίδι ανάμεσα στο φως και το σκοτάδι, πόσο αχνά ή λαμπερά, ζεστά ή ψυχρά θα είναι τα χρώματα. Αυτό που ονομάζουμε «ατμόσφαιρα» μιας ταινίας είναι έργο δικό μου και θέλω να αρέσει πολύ στους θεατές. Δες στη διπλανή σελίδα κάποια παραδείγματα διαφορετικού φωτισμού πλάνων...

Η δικιά σας δουλειά, ποια είναι;

Οι εικόνες αυτές προέρχονται από διαφορετικές ταινίες και δείχνουν διαφορετικές σκηνές. Κοιτώντας τις προσεκτικά θα συμφωνήσετε πως καθεμιά εκφράζει μία πολύ διαφορετική «ατμόσφαιρα».

Σκηνογράφος και Ενδυματολόγος

Είμαι ο ενδυματολόγος και συνεργάζομαι στενά με τον σκηνογράφο. Σχεδιάζω τα σωστά **κοστούμια** για κάθε ήρωα και για κάθε εποχή που δείχνει η ταινία. Κάθε ρούχο πρέπει να εκφράζει τον ήρωα που το φοράει, ώστε ο θεατής, μόλις τον δει, να καταλάβει αμέσως το χαρακτήρα και την κατάσταση του

Εγώ σχεδιάζω και στήνω τα **σκηνικά**, δηλαδή τους χώρους όπου διαδραματίζεται η ιστορία. Τα σκηνικά μου μπορεί να αναπαραστήσουν κάποια περασμένη, σύγχρονη ή μελλοντική εποχή. Μπορεί να είναι μεγάλα ή μικρά, π.χ. ένα διαμέρισμα ή μια πόλη. Μπορεί να είναι "ψεύτικα", δηλαδή κατασκευασμένα μέσα στο στούντιο. Άλλες φορές όμως επεμβαίνω σ' έναν αληθινό χώρο (π.χ. μια πλατεία) αλλάζοντας τα χρώματα και τη μορφή των αληθινών κτιρίων. Οι χώροι που δημιουργώ πρέπει, εκτός από το να φαίνονται αληθινοί, να αναδεικνύουν την ιστορία και την «ατμόσφαιρα» της ταινίας και να βοηθούν στην εξέλιξη της αφήγησης.

...και εσείς τι ακριβώς κάνετε;

Ηθοποιοί

Μπορείς να φανταστείς μια ταινία χωρίς εμάς, τους ηθοποιούς; Χωρίς τις φωνές, τις ομιλίες, τα κλάματα, τα γέλια και τα καμώματά μας; Δηλαδή μια ταινία χωρίς ήρωες; Αδύνατον! Η ερμηνεία του ρόλου από μας, δίνει ψυχή σε έναν ήρωα που πριν από το γύρισμα της ταινίας υπάρχει μονάχα στο σενάριο.

Η καλή ερμηνεία των ηθοποιών είναι βασικός παράγοντας επιτυχίας της ταινίας γιατί με μας ταυτίζονται οι θεατές, με τις χαρές και με τα βάσανά μας.

Μοντέρ

Για να γίνει μια ταινία γυρίζονται πολλά χιλιόμετρα κινηματογραφικού φιλμ. Εγώ πιάνω δουλειά αφού τελειώσουν τα γυρίσματα. Μαζί με τον σκηνοθέτη κλεινόμαστε στο εργαστήριο μπροστά σ' ένα μηχάνημα που το λένε μουβιόλα και, από το φιλμ που έχουμε στα χέρια μας, διαλέγουμε, κόβουμε και ενώνουμε τα καλύτερα κομμάτια ώστε να κατασκευάσουμε την τελική ταινία που βλέπεις στην οθόνη. Έτσι, ενώ για τα γυρίσματα χρειαζόμαστε πολλές ημέρες, τελικά φτιάχνουμε μια ταινία που διαρκεί 90 περίπου λεπτά. Εγώ δίνω στην ταινία αυτό που ονομάζουμε ρυθμό. Αυτό είναι που κρατά διαρκές το ενδιαφέρον του θεατή. Καθορίζω τους χρόνους στους ήχους, στα μουσικά θέματα, στους διαλόγους, στους θορύβους όπως μου τους δίνει ο ηχολήπτης κ.λπ.

...και ποια ακριβώς είναι η δουλειά του μοντέρ;

Για να καταλάβετε καλύτερα πώς ο κάθε σκηνοθέτης επιλέγει τις εικόνες και τους ήχους του προκειμένου να αφηγηθεί μια ιστορία, στις επόμενες σελίδες θα δείτε αναλυτικά την προεργασία γυρίσματος δύο σκηνών από τις ταινίες **Ντάμπο το ελεφαντάκι** και **Το τσίρκο**. Αρχίζουμε λοιπόν με την ιστορία της ταινίας. Από αυτήν παίρνουμε ένα απόσπασμα (αυτό που είναι μέσα στο κίτρινο πλαίσιο) και γράφουμε το σενάριο. Στη συνέχεια, μετατρέπουμε αυτό το σενάριο σε εικόνες και ήχους, δηλαδή κάνουμε το ντεκουπάζ της σκηνής.

Ντάμπο το ελεφαντάκι

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

Ο Ντάμπο, ένα μωρό-ελεφαντάκι με τεράστια αυτιά, παραδίδεται από τον πελαργό στη μητέρα του, την κυρία Τζάμπο, μια ελεφαντίνα του τσίρκου. Η μητέρα του μικρού Ντάμπο προσπαθεί να τον προστατεύσει από τα πειράγματα του κόσμου και των συναδέλφων της στο τσίρκο. Όταν κάποια μέρα ένας νεαρός κοροϊδεύει τον Ντάμπο τραβώντας του τα αυτιά, η κυρία Τζάμπο “τις βρέχει” στον κακομαθημένο νεαρό. Ο ιδιοκτήτης όμως του τσίρκου νομίζει πως η ελεφαντίνα τρελλάθηκε και την φυλακίζει σε ένα κλουβί.

Ο Ντάμπο χωρίς τη μητέρα του μένει μοναχός και δυστυχισμένος. Οι ελεφαντίνες του τσίρκου τον περιφρονούν. Σ’ αυτές τις δύσκολες στιγμές ένας τοσοδούλης ποντικός, ο Τιμόθεος, έρχεται να στηρίξει το μικρό ελέφαντα. Μαλώνει τις ελεφαντίνες για τη συμπεριφορά τους και γίνεται φίλος με τον Ντάμπο.

Μια έμπνευση του Τιμόθεου για να αναδείξει τον Ντάμπο σε πρώτο αστέρι του τσίρκου αποβαίνει καταστροφική. Έτσι ο μικρός ελέφαντας κατανάει βοηθός των κλόουν, μια δουλειά που τον γεμίζει ντροπή.

Κάποια βραδιά οι δύο φίλοι χωρίς να το ξέρουν, πίνουν ένα μπουκάλι κρασί, νομίζοντας πως είναι νερό. Μετά από έναν εφιάλη με ροζ ελέφαντες, ξυπνούν στα κλαριά ενός πανύψηλου δέντρου. Ο Τιμόθεος υποψιάζεται ότι έφτασαν ως εκεί πετώντας, αλλά ο Ντάμπο ούτε που συζητάει μια τόσο παράλογη σκέψη. Ωστόσο, πέντε κοράκια που βρέθηκαν εκεί προσφέρονται να βοηθήσουν τον Ντάμπο χαρίζοντάς του ένα “μαγικό φτερό” που, όπως υπόσχονται, θα τον κάνει ικανό να πετάει. Ο Ντάμπο τους πιστεύει και σύντομα καταφέρνει να πετάξει, χρησιμοποιώντας τα αυτιά του ως φτερούγες. Την ίδια μέρα στο νούμερό του με τους κλόουν, ο μικρός ελέφαντας θα καταπλήξει και θα ενθουσιάσει τους πάντες με το ξαφνικό πέταγμά του. Γρήγορα γίνεται ο κεντρικός ήρωας του τσίρκου και μαζί με τη μητέρα του και τον Τιμόθεο γυρίζουν όλη τη χώρα, δίνοντας παραστάσεις.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

ΣΚΗΝΗ 1 - ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΝΥΧΤΑ - ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΝΤΑ

Ο Ντάμπο κάθεται μόνος του σε μια γωνιά της τέντας του τσίρκου, όπου μένουν οι ελέφαντες. Πιο 'κει βρίσκονται μαζεμένες όλες οι ελεφαντίνες του τσίρκου. Μοιάζουν σαν κουτσομπόλες, που μαζεμένες σχολιάζουν κάποιον που λείπει, ενώ στην πραγματικότητα μιλάνε για τον Ντάμπο.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α'

Όταν τον έριξε στο νερό κόντεψα να πεθάνω.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Β'

Νομίζω ότι το παράκανε.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ'

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είμαστε κυρίες.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Δ'

Έχεις δίκιο χρυσή μου.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Β'

Αυτό είναι μητρική αγάπη.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε'

Δεν είναι δικαιολογία για αυτό που έκανε.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ ΣΤ'

Η μητρική αγάπη μπορεί να καλύψει πολλές αμαρτίες.

Ο Ποντικός προσπαθεί να ανοίξει για να φάει το φυστίκι του, παρακολουθώντας τις ελεφαντίνες και μονολογεί.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ

Δεν μπορεί ούτε να φάει κανείς με την ησυχία του! Συνέχεια κουτσομπολεύουν!

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α'

Κορίτσια, ακούστε ένα κουτσομπολιό!

Η ελεφαντίνα Α', διακριτικά δήθεν, ψιθυρίζει στην ελεφαντίνα Β', αλλά στην πραγματικότητα ανακοινώνει μεγαλόφωνα:

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α'

Έμαθα σήμερα ότι τη βάλανε στην απομόνωση.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ'

Τι τρομερό! Εγώ λέω ότι δε φταίει αυτή.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α'

Δίκιο έχεις. Φταίει εκείνο το μικρό ΤΕΡΑΣ.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε'

Μ' αυτά τα αυτιά που μόνο μια μάνα μπορεί να αγαπήσει.

Ο Ντάμπο δακρύζει ακούγοντας όλα αυτά. Ο ποντικός κοιτάζοντας τον Ντάμπο φωνάζει:

ΠΟΝΤΙΚΟΣ

Τι πρόβλημα έχουν τα αυτιά του; Δε βλέπω κανένα πρόβλημα. Εγώ τα βρίσκω χαριτωμένα.

Οι ελεφαντίνες ατάραχες συνεχίζουν.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε'

Κυρίες μου! Δεν είναι αστείο θέαμα. Μην ξεχνάτε, εμείς οι ελέφαντες περπατάμε με αξιοπρέπεια. Ο εξευτελισμός του δεν είναι δική μας ντροπή.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΕΣ Β' - Δ' - ΣΤ'

– Αυτό είναι αλήθεια. –Ναι, πράγματι.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ'

Κι εγώ το ίδιο λέω...

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α' (τρώγοντας σανό)

Ειλικρινά, δε θα έτρωγα από το ίδιο δεμάτι σανό μαζί του!

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ'

Κι εγώ το ίδιο λέω...

Ο Ντάμπο αποφασίζει να σηκωθεί. Προσποιείται ότι χαμογελάει και πλησιάζει τις ελεφαντίνες.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Δ'

Νά 'τος , έρχεται!!

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε'

Κάντε ότι δεν τον είδατε.

Δεν του δίνουν καμία σημασία.

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

Γενικό πλονζέ πλάνο του Ντάμπο. Τράβελινγκ εμπρός, που καταλήγει σε μεσαίο του Ντάμπο που δακρύζει, ενώ ακούγονται φωνές "οφ". Πανοραμική δεξιά (προς τα εκεί που ακούγονται οι φωνές)...

...που καταλήγει σε γενικό ελεφαντίνων που συζητούν σαν κουτσομπόλες. Ελαφρό τράβελινγκ εμπρός.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α': Όταν τον έριξε στο νερό κόντεψα να πεθάνω.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Β': Νομίζω ότι το παράκανε.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ': Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είμαστε κυρίες.

Διπλό - κοντινό ελεφαντίνες Δ' και Β'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Δ': Έχεις δικιο χρυσή μου.

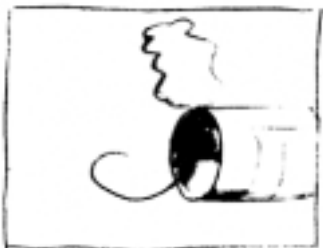
ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Β': Αυτό είναι μητρική αγάπη.

Κοντινό ελεφαντίνας Ε'. Ενώ μιλάει, πανοραμική αριστερά...

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε': Δεν είναι δικαιολογία για αυτό που έκανε.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ ΣΤ': Η μητρική αγάπη μπορεί να καλύψει πολλές αμαρτίες.

...που καταλήγει σε κοντινό κονσέρβας από την οποία εξέρχει η ουρά του ποντικού. Τράβελινγκ εμπρός: ο ποντικός βγαίνει από την κονσέρβα.

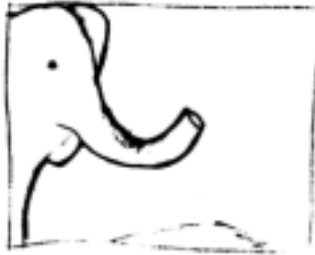
Από την κονσέρβα εμφανίζεται ο ποντικός που κρατάει ένα φυστίκι, σε μεσαίο πλάνο.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Δεν μπορεί ούτε να φάει κανείς με την ησυχία του! Συνέχεια κουτσομπολεύουν!

Τελικά πλάνα

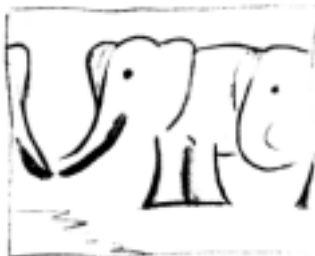

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

Κοντινό ελεφαντίνας Α' που σχολιάζει με κακεντρέχεια.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α': Κορίτσα, ακούστε ένα κουτσομπολιό!

Διπλό κοντινό ελεφαντίνες Α' και Γ'. Στο κάδρο από δεξιά μπαίνουν και άλλες δύο, οι Β' και Ε'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α': Έμαθα σήμερα ότι τη βάλανε στην απομόνωση.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ': Τι τρομερό! Εγώ λέω ότι δε φταίει αυτή.

Γενικό, όλες οι ελεφαντίνες. Μιλάει η ελεφαντίνα Α', κοιτάζοντας με τρόπο προς το μέρος του Ντάμπο.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α': Δίκιο έχεις. Φταίει εκείνο το μικρό ΤΕΡΑΣ.

Μεσαίο του Ντάμπο, που θλιμμένος ακούει "οφ" τα σχόλια της ελεφαντίνας Ε' για τα αυτιά του.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε': Μ' αυτά τα αυτιά που μόνο μια μάνη μπορεί να αγαπήσει.

Ο Ντάμπο δακρύζει.

Μεσαίο του ποντικού. Κοιτάζει προς τον Ντάμπο ενώ ταυτόχρονα σχολιάζει.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Τι πρόβλημα έχουν τα αυτιά του; Δε βλέπω κανένα πρόβλημα. Εγώ τα βρίσκω χαριτωμένα.

Υποκειμενικό ποντικού:

Μεσαίο του Ντάμπο, που συνεχίζει να ακούει "οφ" τα σχόλια για τα αυτιά του.

Τελικά πλάνα

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

Κοντινό ελεφαντίνας Ε'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε': Κυρίες μου! Δεν είναι αστείο θέαμα.
Μην ξεχνάτε, εμείς οι ελέφαντες περπατάμε με αξιοπρέπεια.
Ο εξευτελισμός του δεν είναι δική μας ντροπή.

Γενικό τριών ελεφαντινών, που επιδοκιμάζουν τα λεγόμενα της ελεφαντίνας Ε'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΕΣ Β' - Δ' - ΣΤ': – Αυτό είναι αλήθεια. –Ναι, πράγματι.
ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ': Κι εγώ το ίδιο λέω...

Κοντινό ελεφαντίνας που μιλάει τρώγοντας σανό.

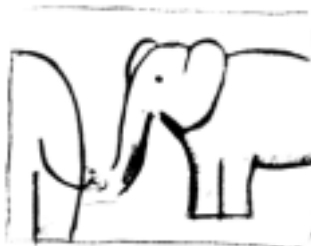
ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Α' (τρώγοντας σανό): Είλικρινά, δε θα έτρωγα από το ίδιο δεμάτι σανό μαζί του!
ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Γ': Κι εγώ το ίδιο λέω...

Άδειο κάδρο.

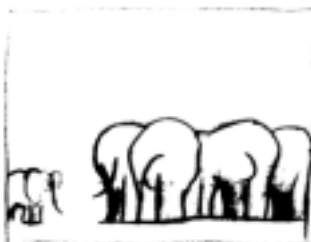
Μπαίνει ο Ντάμπο από αριστερά ενώ ακούγεται “οφ” η ελεφαντίνα Δ'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Δ': Νά 'τος, έρχεται!!

Γενικό ελεφαντίνες πλάτη. Η ελεφαντίνα Ε' τις προτρέπει να τον αγνοήσουν.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΑ Ε': Κάντε ότι δεν τον είδατε.

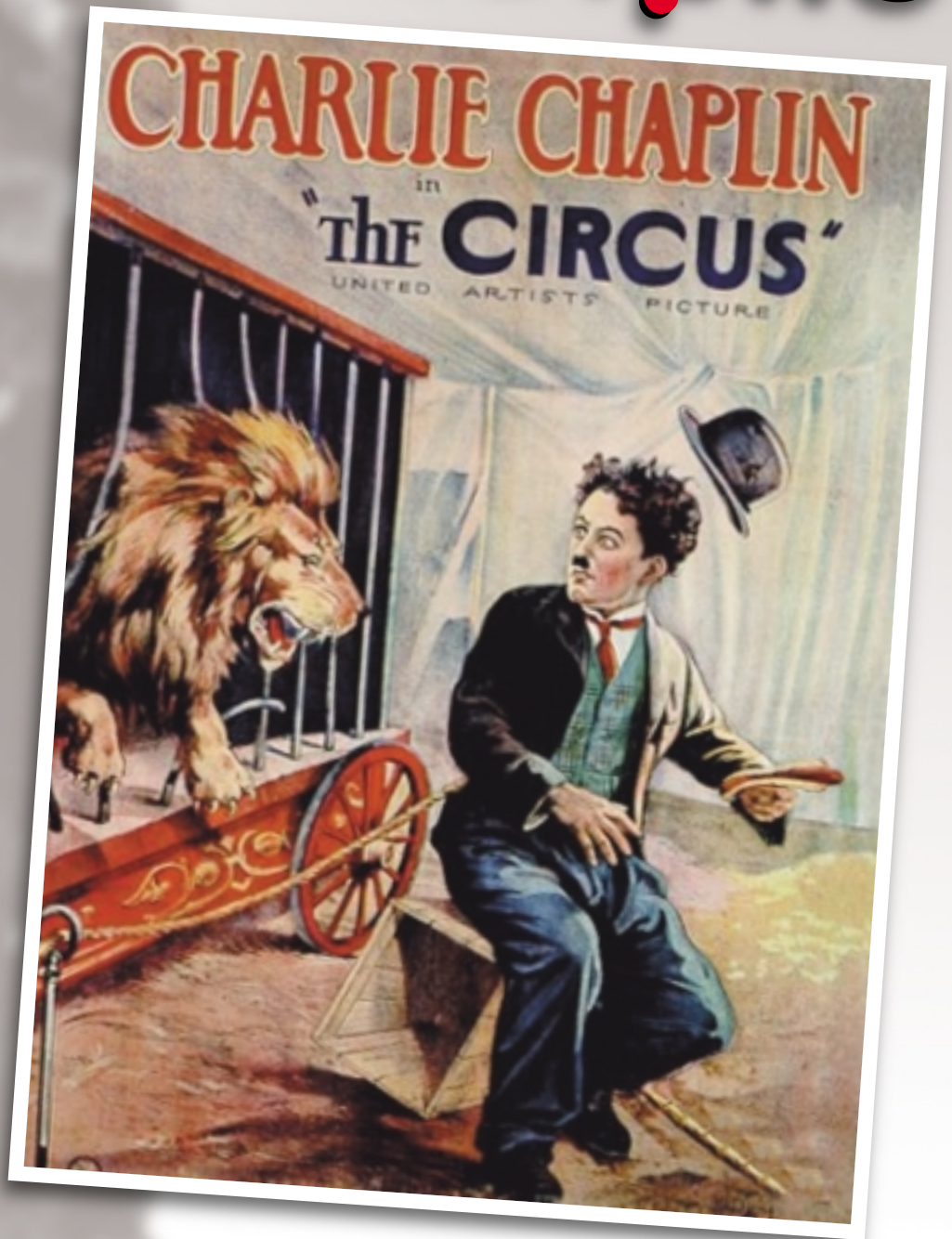
Γενικό.

Οι ελεφαντίνες κάνουν κύκλο μεταξύ τους. Ο Ντάμπο μπαίνει από αριστερά. Εκείνες του έχουν γυρισμένη την πλάτη.

Τελικά πλάνα

Το τσίρκο

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

Η Μέρνα είναι ακροβάτης στο τσίρκο και ζει με τον πατέρα της, τον ιδιοκτήτη του τσίρκου, έναν άπληστο και κακότροπο εργοδότη που κακομεταχειρίζεται όσους βρίσκονται γύρω του.

Έξω από το τσίρκο περιφέρεται ο άνεργος και άφραγκος Τσάρλι προσπαθώντας να ξεγελάσει την πείνα του. Εκεί γνωρίζεται με τη Μέρνα και χωρίς να το καταλάβει, βρίσκεται στο κέντρο της παράστασης ανάμεσα στους κλόουν. Η ταραχή του ενθουσιάζει τον κόσμο και ο ιδιοκτήτης του τσίρκου τον προσλαμβάνει ως κλόουν.

Σύντομα διαπιστώνει πως το πραγματικό κωμικό ταλέντο του μικρόσωμου ανθρωπάκου οφείλεται στην αμηχανία του μπροστά στο κοινό της παράστασης. Έτσι, χωρίς να το ξέρει, ο Τσάρλι γίνεται ο πιο δημοφιλής κλόουν του τσίρκου κι ενώ ο ιδιότροπος ιδιοκτήτης πλουτίζει, ο φτωχός Τσάρλι πληρώνεται ως απλός βοηθός. Του φορτώνουν τη μια αγγαρεία μετά την άλλη, αλλά ο κρυφός του έρωτας για τη Μέρνα τον σπλίζει με υπομονή και αισιοδοξία.

Συχνά, η καλοσύνη του και η ατυχία του, τον οδηγούν σε δύσκολες καταστάσεις, όπως τη στιγμή που βρίσκεται παγιδευμένος στο κλουβί του λιονταριού.

Κάποια μέρα, η φίλη του Μέρνα τον πληροφορεί για την αδικία που του γίνεται και ο Τσάρλι αξιώνει επιτέλους να πληρωθεί για την προσφορά του στο τσίρκο, καλύτερεύοντας έτσι τη ζωή του.

Τώρα πια αποφασίζει να εξομολογηθεί την αγάπη του στη Μέρνα, αλλά δυστυχώς εκείνη είναι ήδη γοητευμένη από το γεροδεμένο ακροβάτη Ρεξ, ένα νέο συνεργάτη του τσίρκου.

Πικραμένος, ο Τσάρλι χάνει τη διάθεσή του για αστεία και μαζί την αγάπη του κοινού. Ο ιδιοκτήτης του τσίρκου που θέλει να τον ξεφορτωθεί τον αναγκάζει να κάνει ένα πολύ επικίνδυνο ακροβατικό νούμερο. Στη συνέχεια, ο απελπισμένος ανθρωπάκος με αφορμή τη βάνουση συμπεριφορά του ιδιοκτήτη στην κόρη του Μέρνα, τον ξυλοφορτώνει και φυσικά απολύεται.

Λίγο πιο πέρα από το τσίρκο τη μοναξιά του Τσάρλι έρχεται να διακόψει η Μέρνα που κι αυτή εγκατέλειψε το τσίρκο για να γλυτώσει από τον πατέρα της. Ο ευγενικός Τσάρλι θέλει να κάνει τη φίλη του ευτυχισμένη. Προτρέπει τον Ρεξ να παντρευτεί τη Μέρνα και το τσίρκο συνεχίζει την περιοδεία του, ενώ ο ρομαντικός ανθρωπάκος μένει πίσω για να συνεχίσει το δικό του μοναχικό ταξίδι.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ

ΣΚΗΝΗ 1 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ / ΗΜΕΡΑ - ΤΣΙΡΚΟ

Διάδρομος με τροχόσπιτα τσίρκου δεξιά και αριστερά. Ένας γάιδαρος στέκεται μόνος του.

Εμφανίζεται τρέχοντας ο Τσάρλι. Μόλις τον βλέπει ο γάιδαρος, τον παίρνει στο κυνήγι.

Ο Τσάρλι πανικόβλητος ανοίγει και μπαίνει στην πρώτη πόρτα που βρίσκεται μπροστά του.

ΣΚΗΝΗ 2 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ / ΗΜΕΡΑ - ΚΛΟΥΒΙ

Ο Τσάρλι κλείνει την πόρτα πίσω του.

Έκπληκτος αντιλαμβάνεται ότι έχει μπει σ' ένα κλουβί λιονταριού.

Το λιοντάρι μπροστά του κοιμάται.

Αντικρίζοντάς το, κάνει μεταβολή και προσπαθεί με απόλυτη ησυχία να ξαναβγεί από το κλουβί.

Μάταια. Η πόρτα δεν ανοίγει από μέσα.

Βγάζοντας το χέρι του έξω από τα κάγκελα, προσπαθεί να ανοίξει την πόρτα από έξω.

Αντί γι' αυτό, ρίχνει την μπάρα και ασφαρίζει την πόρτα οριστικά. Τώρα πια βρίσκεται εγκλωβισμένος στο κλουβί μαζί με το λιοντάρι.

Τρομοκρατημένος κοιτάζει αν το λιοντάρι ξύπνησε από το θόρυβο.

Το λιοντάρι εξακολουθεί να κοιμάται.

Προσπαθεί να τραβήξει την προσοχή των περαστικών χωρίς να κάνει θόρυβο, κουνώντας το μαντήλι του έξω από τα κάγκελα.

Η προσπάθειά του δεν έχει αποτέλεσμα. Κανείς δεν περνά απ' έξω εκείνη τη στιγμή.

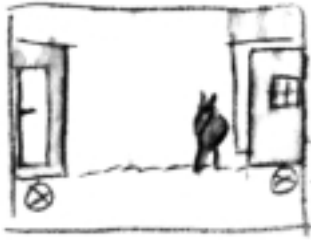
Ψάχνει να βρει άλλη διέξοδο. Με την άκρη του ματιού του αντιλαμβάνεται ένα μικρό πορτάκι στη μέση του κλουβιού.

Το ανοίγει αθόρυβα και προσπαθεί να διαφύγει από εκεί αλλά, για κακή του τύχη, το πορτάκι οδηγεί στο κλουβί μιας τίγρης. Η τίγρη τον κοιτάζει αγριεμένη. Τρομαγμένος, ξανακλείνει το πορτάκι.

Οπισθοχωρώντας, σπρώχνει ένα δοχείο απ' όπου πίνει νερό το λιοντάρι. Ευτυχώς όμως το ξαναπιάνει στον αέρα χωρίς να προκληθεί θόρυβος.

Το λιοντάρι δεν έχει αντιληφθεί ακόμα τίποτα και συνεχίζει να κοιμάται.

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

Γενικό του δρόμου του τσίρκου.
Ένας γάιδαρος στέκεται μόνος του.
Ο Τσάρλι μπαίνει τρέχοντας από τα αριστερά του κάδρου.

Πιο γενικό (από την ίδια γωνία).
Ο Τσάρλι συνεχίζει να τρέχει, ο γάιδαρος τον παίρνει στο κυνήγι.

Γενικό του κλουβιού με δρόμο.
Τσάρλι και γάιδαρος μπαίνουν στο κάδρο τρέχοντας. Ο Τσάρλι μπαίνει στο κλουβί, ο γάιδαρος προσπερνά.

Γενικό το μισό κλουβί. Ο Τσάρλι μπαίνει από αριστερά, κλείνει την πόρτα.
Βγαίνει στα δεξιά του κάδρου.

Γενικό το άλλο μισό κλουβί. Ο Τσάρλι μπαίνει από τα αριστερά του κάδρου, βλέπει το λιοντάρι και παγώνει από τον φόβο του.

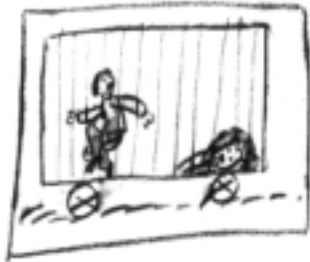

Υποκειμενικό Τσάρλι:
Μεσαίο λιονταριού που είναι ξαπλωμένο.
Κοιμάται.

Τελικά πλάνα

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

Γενικό διπλό: Τσάρλι - λιοντάρι. Ο Τσάρλι βγαίνει αργά - αργά αριστερά του κάδρου.

Γενικό (μισό κλουβί). Ο Τσάρλι μπαίνει από δεξιά αργά και πλησιάζει την πόρτα.

Μεσαίο του Τσάρλι που βγάζει το χέρι του έξω από τα κάγκελα, προσπαθώντας να ανοίξει την πόρτα.

Κοντινό πόρτας απ' έξω, με το χέρι του Τσάρλι. Πέφτει η μπάρα.

Μεσαίο του Τσάρλι, γυρίζει και κοιτάει δεξιά του κάδρου προς το λιοντάρι.

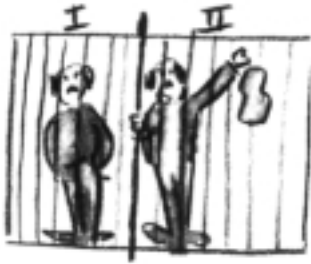

Υποκειμενικό του Τσάρλι:
Μεσαίο του λιονταριού που κοιμάται.

Τελικά πλάνα

Σημειώσεις του σκηνοθέτη

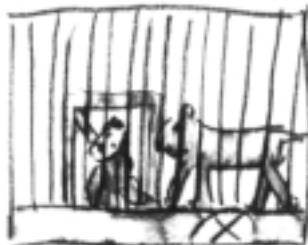
Μεσαίο του Τσάρλι. Ψάχνεται, βρίσκει ένα μαντήλι και το κουνάει έξω από τα κάγκελα.

Γενικό (μισό κλουβί). Ο Τσάρλι κινείται δεξιά προς τη μεριά του λιονταριού. Βγαίνει από τα δεξιά του κάδρου.

Γενικό διπλό. Ο Τσάρλι βλέπει μια πορτούλα. Σκύβει και την ανοίγει.

Μεσαίο διπλό Τσάρλι - τίγρη. Ο Τσάρλι κλείνει το πορτάκι.

Γενικό κλουβιού λιονταριού. Ο Τσάρλι πιάνει στον αέρα τη λεκάνη με το νερό.

Μεσαίο του λιονταριού που αναδεύεται.

Τελικά πλάνα

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Σκηνή

Είναι ό,τι συμβαίνει συνεχώς στον ίδιο χώρο και χρόνο. Μόλις ο χώρος ή ο χρόνος αλλάξει, σημειώνεται νέα σκηνή.

- Ανάλογα με το χώρο (κλειστός ή ανοιχτός χώρος), μια σκηνή μπορεί να είναι “**εσωτερικό**” ή “**εξωτερικό**” (γύρισμα ταινίας).
- Ανάλογα με την ώρα που διαδραματίζεται η δράση, μια σκηνή χαρακτηρίζεται ως “**ημερήσιο**” ή “**νυχτερινό**” (γύρισμα ταινίας).

Εσωτερικό νυχτερινό

Εξωτερικό ημερήσιο

Κάδρο

Η εικόνα που βλέπουμε κάθε στιγμή. Μια ακίνητη φωτογραφία είναι ένα κάδρο.

Ανάλογα με το πόσο κοντά ή μακριά εμφανίζεται το θέμα (συνήθως άνθρωπος), δηλαδή ανάλογα με το πόσο χώρο καταλαμβάνει το θέμα μέσα στην εικόνα, ένα κάδρο μπορεί να είναι:

- **Κοντινό:** Ο ήρωας δεν εμφανίζεται ολόκληρος. Μέσα στην εικόνα βλέπουμε ένα μέρος του (δηλαδή η εικόνα γεμίζει μόνο με το κεφάλι του ή μόνο με το χέρι του κ.λπ.)
- **Μεσαίο:** Ο ήρωας εμφανίζεται ολόκληρος μέσα στην εικόνα, χωρίς χώρο πάνω και κάτω. Υπάρχει χώρος μόνο αριστερά και δεξιά.
- **Γενικό:** Ο ήρωας εμφανίζεται μακριά ενώ μέσα στην εικόνα υπάρχει και χώρος γύρω του (τοπίο, σπίτια κ.λπ.)

Πλάνο

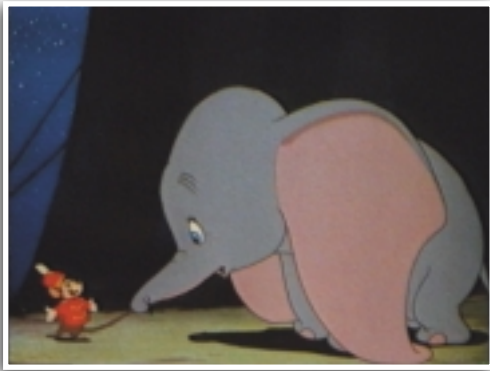
Μια συνεχής ενότητα κινούμενων εικόνων. Μόλις η συνέχεια του πλάνου διακοπεί (cut), τότε σημειώνεται αλλαγή πλάνου. Ένα πλάνο έχει πάντοτε διάρκεια.

- Ανάλογα με την εικόνα του (κάδρο) σε κάθε στιγμή, ένα πλάνο μπορεί να είναι **πολύ γενικό, γενικό, μεσαίο ή κοντινό**.

Πολύ γενικό πλάνο

Γενικό πλάνο

Μεσαίο πλάνο

Κοντινό πλάνο

- Ανάλογα με τη γωνία λήψης του κάδρου του σε κάθε στιγμή, ένα πλάνο μπορεί εκείνη τη στιγμή να είναι **πλονζέ** (κινηματογράφηση από ψηλά) ή **κοντρ-πλονζέ** (κινηματογράφηση από χαμηλά).
- Ανάλογα με την κίνηση της κινηματογραφικής μηχανής λήψης (κάμερα) την ώρα του γυρίσματος, ένα πλάνο μπορεί να είναι:

1. **Σταθερό** ή **ακίνητο**.

2. **Πανοραμικό**: Κατά τη διάρκεια του πλάνου η κάμερα περιστρέφεται και σιγά-σιγά αποκαλύπτει το θέμα που υπάρχει προς τα δεξιά ή τα αριστερά της. Ακριβώς όπως κοιτάζουμε γύρω μας περιστρέφοντας αργά το κεφάλι μας.

3. **Τράβελινγκ**: Κατά τη διάρκεια του πλάνου, η κάμερα κινείται προς τα εμπρός ή προς τα πίσω και μας δίνει την εντύπωση ότι πλησιάζουμε ή απομακρυνόμαστε από το θέμα μας.

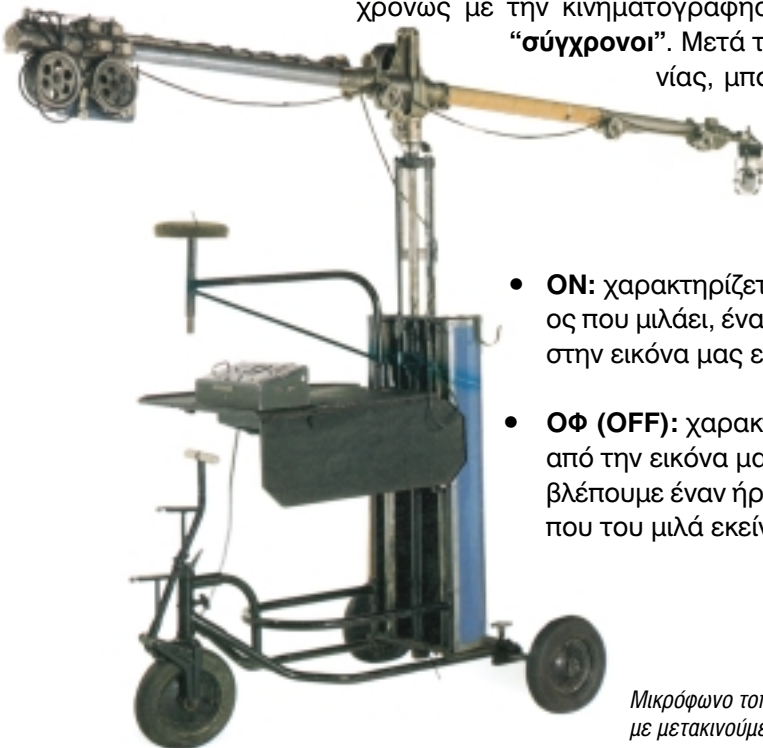
- Ένα πλάνο χαρακτηρίζεται **υποκειμενικό**, όταν η εικόνα μάς δείχνει περίπου αυτό που θα έβλεπαν τα μάτια του ήρωα εκείνη τη στιγμή.

Γερανός για τη μετακίνηση της κάμερας σε διάφορες θέσεις

Ήχος

Στις σημερινές ταινίες γίνεται ηχοληψία την ώρα του γυρίσματος. Οι ήχοι που ηχογραφούνται συγχρόνως με την κινηματογράφηση (ομιλίες, θόρυβοι κ.λπ.), ονομάζονται **“σύγχρονοι”**. Μετά το γύρισμα, κατά την επεξεργασία της ταινίας, μπορούν να προστεθούν και άλλοι **“μη σύγχρονοι”** ήχοι (μουσική, αφήγηση με λόγια, κ.λπ.).

- **ΟΝ**: χαρακτηρίζεται ένας ήχος όταν η πηγή του (π.χ. κάποιος που μιλάει, ένα φρενάρισμα αυτοκινήτου) φαίνεται **ΜΕΣΑ** στην εικόνα μας εκείνη τη στιγμή.
- **ΟΦ (OFF)**: χαρακτηρίζεται ένας ήχος όταν προέρχεται έξω από την εικόνα μας. Όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν βλέπουμε έναν ήρωα σιωπηλό ενώ ακούγεται κάποιος άλλος που του μιλά εκείνη τη στιγμή χωρίς να φαίνεται.

Μικρόφωνο τοποθετημένο σε έναν μακρύ βραχίονα (μπουμ) με μετακινούμενη βάση, για ηχογράφηση **σύγχρονων** ήχων.

Ντεκουπάζ ή Στόριμπορντ (Storyboard)

Το ντεκουπάζ είναι το γραπτό σχέδιο όπου ο σκηνοθέτης περιγράφει με λεπτομέρειες τι θέλει να δείχνει κάθε πλάνο τη στιγμή που γυρίζεται. Δηλαδή ο σκηνοθέτης σχεδιάζει τα πλάνα με τη σειρά που θα τα δει ο θεατής στην οθόνη, σημειώνοντας συχνά περιγραφές της δράσης ή μέρη του διαλόγου.

Το στόριμπορντ είναι σαν ένα εικονογραφημένο βιβλίο με μικρές εικόνες, μία για κάθε πλάνο.

Στόριμπορντ για την ταινία **Ο Μάγος του Οζ**. Κάτω από τις εικόνες διακρίνετε τις χειρόγραφες σημειώσεις του σκηνοθέτη.

Μοντάζ

Μετά το γύρισμα της ταινίας τα κομμάτια του φιλμ είναι ανακατεμένα και μπερδεμένα. Ο μοντέρ κάθεται μαζί με τον σκηνοθέτη μπροστά σε ένα τραπέζι με οθόνη που λέγεται **μουβιόλα**, βλέπουν το φιλμ, επιλέγουν τα καλύτερα κομμάτια, τα βάζουν στη σειρά και συνθέτουν την τελική μορφή της ταινίας. Επίσης ο μοντέρ προσθέτει τους ήχους και τους τίτλους της αρχής και του τέλους.

**Η παραγωγή μιας ταινίας, όμως, δεν ολοκληρώνεται με τα γυρίσματα.
Υπάρχει πολλή δουλειά ακόμα που πρέπει να γίνει...**

...για να απολαύσουμε την ταινία στις κινηματογραφικές αίθουσες!!!

Η παρούσα έκδοση τυπώθηκε σε 30.000 αντίτυπα.

Εκδότης:	Μιχάλης Δημόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης:	Αντώνης Κιούκας
Κείμενα:	Αντώνης Κιούκας, Αγγελική Παπαποστόλου, Θωμάς Λιναράς, Ευδοκία Δημητριάδου, Νότης Φόρσος, Μένης Θεοδωρίδης.
Εικονογράφηση:	Νίκος Μαρουλάκης, Δημήτρης Μηλώσης
Σκίτσα στόριμπορντ:	Χρήστος Γουσίδης
Καλλιτεχνική επιμέλεια:	Δημήτρης Μηλώσης
Παραγωγή:	ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

